

הסדר לחברים עם צרכים מיוחדים

אושר באסיפה הכללית מיום 10.8.2021

*בכל מקום בו נעשה שימוש בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה, ולהיפך.

1. מבוא

קיבוץ נען רואה חשיבות עליונה בדאגה לחבריו, ובייחוד לחברים עם צרכים מיוחדים. עמדה זו מעוגנת בדין ובסעיף 66 לתקנון הקיבוץ.

תקנה 4 לתקנות האגודות השיתופיות (ערבות הדדית בקיבוץ מתחדש), תשס"ו-2005, קובעת את חובת הקיבוץ לספק את הצרכים המיוחדים של החברים ושל התלויים בהם, לפי קריטריונים שוויוניים, בשים לב להיקף הצרכים המיוחדים וליכולת הקיבוץ, אך תוך מתן עדיפות גבוהה לצרכים אלה. עוד נקבע, כי הספקת הצרכים המיוחדים יכולה להיות מותנית בהסדרים לגבי שימוש בהכנסות או בנכסים של החברים ושל התלויים בהם.

מטרות ההסדר, בכפוף למפורט בו :

- 1.1 קביעת עקרונות להסדרת היחסים בין הקיבוץ לבין חברים שלהם צרכים מיוחדים.
- 1.2 מתן מענה הולם לצרכיו המיוחדים של חבר עם צרכים מיוחדים, באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, ככל האפשר, בפרטיות ובכבוד.
- 1.3 מתן סיוע לחבר עם צרכים מיוחדים בתהליך שיקומי, ובהשתלבות מיטבית בחברה ובעבודה, כמתחייב מעקרונות הערבות ההדדית בקיבוץ.

במקרה של סתירה בין הוראות הסדר זה להחלטת השינוי ו/או כל החלטה אחרת של הקיבוץ שהתקבלה לפני אישור הסדר זה, יגברו הוראות הסדר זה.

2. הגדרות

- 2.1 **ועדה לצרכים מיוחדים** (להלן גם "הוועדה") - ועדה אשר פועלת בהתאם לתקנות הערבות ההדדית, שהרכבה וסמכויותיה יהיו בהתאם לגילוי דעת של רשם האגודות מיום 12.1.2017 וכן בהתאם לנוהל עבודת ועדת צרכים מיוחדים המצורף כנספח א' להסדר זה.
- 2.2 **חבר עם צרכים מיוחדים** (להלן גם: "החבר") – לעניין הסדר זה, הוא מי שמתקיימים לגביו התנאים המצטברים שלהלן:
 - א. הוא חבר הקיבוץ.
 - ב. יש לו צרכים מיוחדים בתחומי הבריאות ו/או השיקום, אשר מקורותיו אין בהם די להספקת צרכים אלה.
 - ג. הוא מתגורר בקיבוץ, ובהסכמת הקיבוץ אף מחוץ לתחומו.
 - ד. המדינה הכירה בצרכיו המיוחדים (ביטוח לאומי, משרד הביטחון, משרד הרווחה וכיוצ"ב). במקרים חריגים, בכפוף לאישור הוועדה לצרכים מיוחדים, הקיבוץ יוכל להכיר בחבר כבעל צרכים מיוחדים גם אם לא הוכר על ידי המדינה, בתנאי שנמצא בתהליך הכרה של רשויות המדינה, ובהתאם למפורט בהוראות נספח א'.

- למען הסר ספק, ביחס לחברי קיבוץ סיעודיים בגין זקנתם (בהתאם לגיל הזכאות לקבלת קצבת אזרח ותיק (זקנה) יחולו הסדרי הסיעוד הקיימים בקיבוץ ולא יחול בעניינם הסדר זה.
- 2.3 סידור חוץ ביתי** – מוסד סיעודי או שיקומי בו שוהה חבר בגיל העבודה, דרך קבע או לאורך זמן באישור הוועדה.
- 2.4 צרכים מיוחדים** – צרכים ייחודיים בתחומי בריאות ו/או שיקום, כפי שאושרו לחבר ע"י הוועדה.
- 2.5 צרכי קיום** – כל צרכי הקיום השוטפים לרבות מזון, ביגוד, דיור, הפרשה לפנסיה ע"פ החלטות הקיבוץ וביטוחים כמקובל בקיבוץ.
- 2.6 הקרן לצרכים מיוחדים** – קרן צוברת, שהוקמה ע"י הקיבוץ במסגרת שינוי אורחות החיים (2008) לצורך מימון צרכים מיוחדים, והמתנהלת בהתאם לנוהל הקרן.
- 2.7 קרן ערבות הדדית** – קרן שהוקמה במסגרת שינוי אורחות החיים, אשר נועדה לסייע לכלל החברים בהלוואות ומענקים.
- 2.8 רשת ביטחון/תק"ב** - תקציב קיום בזכות - הסכום החודשי הבסיסי שיוגדר על ידי הקיבוץ לחבריו מעת לעת לצורך קיום רמת חיים הוגנת לחבר, בכפוף לתקנות האגודות השיתופיות (ערבות הדדית בקיבוץ מתחדש) תשס"ו-2005.
- 2.9 כרטסת חוב** – כרטיס תמחירי המנוהל בהנהלת החשבונות של הקיבוץ, בו ירשמו חובות החבר על פי הסדר זה. כרטיס זה מהווה ראיה לכאורה לאמיתות תוכנה.
- 2.10 חוב** – כל סכום שיירשם בכרטסת החוב, בהתאם להוראות הסדר זה, יראו בו כהלוואה עומדת לחבר אשר תוחזר רק לאחר אריכות חייו, בתוספת הצמדה למדד, ובהתאם להוראות ההסדר. על חוב זה לא תחול טענת התיישנות.

3. עקרונות ההסדר

- 3.1** הקיבוץ ידאג לחבריו עם צרכים מיוחדים, כשם שדואג לכלל חבריו, לרבות השלמות לתק"ב, הפרשות פנסיוניות, שימוש בשירותים ע"פ תקנונים והסדרים הקיימים בקיבוץ.
- 3.2** ככל שיהיו לחבר צרכים מיוחדים, אשר לא ניתן להם מענה בהסדרים ובשירותים הניתנים לכלל החברים, יפנה החבר לוועדה לצרכים מיוחדים, אשר תיבחן את בקשתו, בהתאם לכללי הסדר זה.
- 3.3** הקיבוץ יפעל להבטיח את מחויבותיו לבעלי הצרכים המיוחדים, בכפוף למקורות הקיבוץ וליכולתו הכלכלית, ובהתאם לדין.
- 3.4** לשם בחינת בקשתו, החבר יגיש לקיבוץ גילוי נאות לגבי מכלול הכנסותיו ונכסיו, בנוסח שייקבע על ידי הוועדה.
- 3.5** למען הסר ספק, חבר המבקש תמיכה לצרכיו המיוחדים, חב בכל החובות בהם חבים כלל החברים, ובכלל זה תשלום מיסי קיבוץ למיניהם, הפרשה לפנסיה, והכל בהתאם להחלטות הקיבוץ.
- 3.6** החבר ו/או האפוטרופוס ו/או בא כוחו, על פי העניין, מחויב לפעול למיצוי זכויותיו המגיעות לו מרשויות המדינה, מביטוחים שונים ומכל מקור חיצוני שאיננו הקיבוץ. מוסדות הקיבוץ יסייעו לחבר, במידת הצורך, למצות את זכויותיו מול רשויות המדינה.
- חבר שיסרב למצות זכות העומדת לרשותו, או לא יפעל בשקידה ראויה לשם כך, תשקול הוועדה בבואה להקצות לו את השלמת צרכיו המיוחדים, לראות אף בזכות זו שלא מוצתה כמקור חוץ העומד לרשות החבר.

- 3.7 כל הנחה שניתנת במדינה לבעלי צרכים מיוחדים, תכובד על ידי הקיבוץ (לדוגמה, הנחה בתעריפי חשמל, טלפון, ארנונה וכיו"ב).
- 3.8 הקיבוץ יסייע, כמיטב יכולתו, לחבר עם צרכים מיוחדים להשתלב בחברה באופן מכובד, לרבות סיוע במציאת מקום עבודה הולם, בין אם בקיבוץ או מחוצה לו.
- 3.9 למען הסר ספק, הטיפול בהשלמה לתק"ב או לפנסיית מינימום של חבר עם צרכים מיוחדים יבוצע על ידי הגורמים המוסמכים בקיבוץ ולא על ידי הוועדה, כפי שחל לגבי כלל החברים, אלא אם יוחלט מפורשות אחרת בין הוועדה הרלבנטית לבין הוועדה לצרכים מיוחדים.
- 3.10 בפקיעת חברותו של החבר פוקעת המחויבות של הקיבוץ כלפיו ע"פ הסדר זה. למען הסר ספק, ככל ששאיריו של החבר הם חברי קיבוץ, או תלויים בחבר שנפטר, לא ייגרעו זכויותיהם, ככל שאלו נובעות מהחברות, אך לא יהיו לשאירים או לתלויים אלה זכויות אחרות/נוספות הנובעות מצרכיו המיוחדים של המנוח (לעניין בן זוג שאיננו חבר הקיבוץ, ראה גם סעיף 10 להלן).

4. דיוור

- 4.1 חבר עם צרכים מיוחדים שטרם קיבל מגרש לשיוך, הקיבוץ יעשה, כמיטב יכולתו, להעמיד לשימוש של החבר דירה ברמה סבירה המותאמת לצרכיו, לפי קביעת הוועדה. הדירה שתועמד תהיה בהתאם למצאי הדירות שברשות הקיבוץ באותה העת.
- 4.2 ההשקעות, אם יידרשו, להתאמת הדירה לצרכים המיוחדים, יבואו ממקורותיו של החבר. החבר רשאי לפנות לקרן ערבות הדדית לבקשת תמיכה בהתאם לכללי הקרן לערבות הדדית.
- 4.3 יש להבהיר, כי תשלומי מדור שוטפים (כארנונה, חשמל, מים, גז וכדומה) חלים על החבר, והם מהווים חלק מהוצאות הקיום השוטפות שלו.
- 4.4 בשל מצוקת הדיוור הקיימת בקיבוץ, חבר המתגורר באופן קבוע בסידור חוץ ביתי, ונכון לזמן זה טרם שויכה לו דירה, אינו זכאי לדירת מגורים זמנית בקיבוץ (דירת אגודה), אלא אם כן אושר אחרת ע"י הוועדה, וזאת מבלי לגרוע מזכותו לשיוך מגרש בקיבוץ.

5. הספקת צרכי הקיום וצרכיו המיוחדים של חבר עם צרכים מיוחדים

- 5.1 **גובה קצבת הקיום**
- א. לחבר המתגורר בקיבוץ – בגובה סכום חודשי לפי כללי רשת ביטחון הנהוגים בקיבוץ ביחס לכלל החברים. למען הסר ספק, השלמה לתק"ב אינה באחריות הוועדה, ולא יחול בגינה המנגנון המפורט בסעיף 6.2 להלן.
- ב. לחבר השוהה דרך קבע בהסדר חוץ ביתי - כספי רשויות המדינה המועברים למקום זה בגינו, יהוו את הבסיס העיקרי למילוי צרכי ההחזקה ולקיום רמת חיים הוגנת עבורו. כמו כן ולפי הצורך יינתן סכום קבוע לאספקת צרכים אישיים נוספים (אשר המוסד איננו מספק).
- ג. לחבר המתגורר מחוץ לקיבוץ בסידור עצמאי - הקיבוץ לא ישתתף בהוצאותיו אלא אם החבר מתגורר מחוץ לקיבוץ בהמלצת הוועדה לצרכים מיוחדים.
- 5.2 **מימון צרכיו המיוחדים של החבר** יהיה בראש ובראשונה מהמקורות הבאים, לפי הסדר להלן:
- א. תשלומים של מקורות חיצוניים, לרבות תשלומי המדינה מכל מין וסוג, ובכלל זה תשלומים ייעודיים: הביטוח הלאומי, משרד הרווחה, משרד השיכון, משרד הביטחון, רשות מקומית, חברות ביטוח, קופת חולים וכיו"ב.

- ב. הכנסות מעבודתו של החבר ובן/ת זוגו המקיימים יחד משק בית משותף, מעבר ל"רשת ביטחון" בקיבוץ, דמי שכירות, דמי מזונות, רווחי הון, קרנות פנסיה, ביטוחים ועוד.
- ג. נכסים – נכסים שיש לחבר, לרבות נכסים, שאינם מניבים הכנסות, אם החבר בחר שלא לייצר הכנסות מהנכס, או לייצר הכנסות לא ריאליות, כאשר גובה ההכנסה הרעיונית שתחושב בגין הנכס שאינו מניב יתבסס על יעוץ מקצועי מבעל מקצוע מתאים.
- ד. חבר שסך ההכנסות והנכסים כאמור בסעיף זה לעיל אינם מספיקים למימון הצרכים המיוחדים, זכאי להגיש לוועדה בקשה לתמיכה.
- 5.3 יצוין, כי במדד מקורות החבר יתחשב הקיבוץ בהכנסה השוטפת (מעבודה או מקצבאות שונות כולל פנסיה) ומנכסים ו/או מפירות נכסים של החבר ובן/ת זוגו, אשר מקיימים יחד משק בית משותף, מכל מקור. הוועדה תוכל לראות גם בנכס שאינו מניב כנכס מניב, מקום בו החבר בוחר שלא לייצר הכנסות מהנכס, או לייצר הכנסות לא ריאליות.
- 5.4 כמו כן, חישוב הזכאות להשתתפות הקיבוץ במימון הצרכים המיוחדים יתייחס להכנסות ברמה השנתית המצטברת, ובמידת הצורך תבוצע התחשבות לאחר תום השנה הקלנדרית.

6. מנגנון השתתפות הקיבוץ בצרכי המיוחדים של החבר

- 6.1 במקרה שמקורותיו המפורטים לעיל של חבר, אינם מספיקים כדי לממן את צרכי המיוחדים, ובתנאי שהחבר נמצא זכאי ע"י הוועדה להשתתפות בהוצאות למילוי צרכי המיוחדים בהתאם לתנאים המפורטים להלן, ישלים הקיבוץ את מימון צרכי המיוחדים.
- 6.2 סך של 30% מהשלמת הקיבוץ במימון צרכי המיוחדים של החבר יהווה **מענק**, בעוד שסך של 70% מגובה ההשתתפות יינתן **כהלוואה** אשר תירשם כחוב בכרטיס החוב של החבר. למען הסר כל ספק יובהר, כי סעיף זה יחול רק החל ממועד אישור הסדר זה ואילך.
- 6.3 חבר יוכל, בהתאם לשיקול דעתו, לבחור לקבל את סכום המענק בלבד.
- 6.4 עם סיום חברותו של החבר בקיבוץ, מכל סיבה שהיא, לרבות פטירה, או עם מכירת דירת המגורים שלו, לפי המוקדם מבניהם, הקיבוץ יגבה את החוב (כהגדרתו בהסדר זה) מתמורת דירת השיוך של החבר (ע"י השכרת דירת המגורים, מכירתה או פדיון של החוב ע"י היורשים או בכל דרך אחרת שתוסכם על הקיבוץ והחבר או יורשיו). הדירה תשמש/תועבר ליורשים החוקיים רק לאחר תשלום החוב במלואו.
- לשם הבטחת האמור, יפעלו הצדדים בהתאם למפורט בסעיף 7.6 להלן.

7. תנאים להשתתפות הקיבוץ במימון צרכים מיוחדים

השתתפות הקיבוץ במימון צרכים מיוחדים, כמפורט בסעיף 6 לעיל, מותנית בכל אלה:

- 7.1 הוגשה לוועדה בקשה בהתאם להוראות נוהל זה ולנספח א';
- 7.2 החבר עומד בהתחייבויותיו כלפי הקיבוץ;
- 7.3 החבר ממצה את יכולת השתכרותו ומקיים את חובת העבודה בהתאם להחלטות הקיבוץ ובהתאם למצבו הייחודי;
- 7.4 החבר ממצה את כל הזכויות לקבלת כל הכנסה ו/או נכס, לרבות כלפי צדדים שלישיים, כגון בן זוג לשעבר, ביטוח לאומי, ביטוחים פרטיים, משרד הביטחון, מוסדות מדינה וכיו"ב. הוועדה תסייע במימון ומימוש זכויות החבר מגורמים שונים.
- 7.5 גילוי נאות של כל ההכנסות והנכסים;

- 7.6 החבר יחתום, לעת שיוך, על הסכם מתאם להסכם השיוך, שיסדיר את ההתאמות הנדרשות להוראות הסדר זה (להלן "הסכם מתאם"). ההסכם המתאם יכלול את הסדרת השיעבוד/משכון זכויות החבר עם הצרכים המיוחדים בדירה שתשויך לו בקיבוץ, וזאת כבטחון לפירעון החוב, כפי שיירשם בכרטיס החוב, וחתומה על כל מסמך נוסף שיידרש החבר לשם כך על ידי הקיבוץ; במקרה בו בקשה להשתתפות הקיבוץ במימון צרכים מיוחדים של חבר תתבצע לאחר ביצוע שיוך דירה במנהל/הקצאת מגרש לחברים, אזי תנאי לקבלת סיוע בהתאם להסדר זה תהייה חתימת החבר על נספח להסכם השיוך בנוגע לרישום הערת אזהרה/שעבוד על דירת החבר.
- 7.7 חבר בחופשה מיוחדת (כהגדרת חופשה כאמור בתקנון הקיבוץ ו/או בהחלטות הקיבוץ) אינו זכאי להשתתפות בהתאם להסדר זה, אלא אם החליטה הוועדה מפורשות אחרת.
- 7.8 חבר שאושרה לו השתתפות הקיבוץ, יגיש לוועדה עד ל-31 לינואר בכל שנתיים קלנדריות, גילוי נאות מעודכן של כל הכנסותיו ונכסיו מכל סוג שהוא. כמו כן, ומבלי לגרוע מהאמור, החבר חייב לעדכן, בכל עת, את הוועדה על כל שינוי מהותי שחל בהצהרת ההון שלו. הוועדה רשאית לדרוש הצהרת הון מעודכנת בכל עת שתמצא לנכון גם בטרם חלוף שנתיים כאמור. במידת הצורך הוועדה מוסמכת לשנות את החלטתה לגבי הסיוע המוענק לחבר בהתייחס לכל שינוי בהכנסות ו/או בנכסים של החבר.
- 7.9 במקרה שיתגלה, כי מסמכים ו/או פרטים ו/או מידע, שנמסרו על ידי החבר ו/או משפחתו ו/או מי מטעמו, אינם נכונים ו/או אינם מדויקים ו/או אינם מלאים, או במקרה בו החבר מסרב להגיש לוועדה הצהרת הון מעודכנת בתוך זמן סביר מבקשתה, רשאי הקיבוץ להפסיק לאלתר את השתתפות הקיבוץ במימון צרכיו המיוחדים של החבר, ואף לחייב את החבר בהשבה מיידיית של הסכומים ששולמו במסגרת הסדר זה, כולם או חלקם.

8. השקעות בגוף או ברכוש

- במקרה שיתעורר צורך לביצוע השקעות או הוצאות תריגנות עבור החבר, בין לגוף ובין לרכוש, שאינן חלק מהוצאות השוטפות למימון הצרכים המיוחדים – ידון הצורך בוועדה, ובעניין זה יחולו ההוראות הבאות:
- 8.1 הוועדה רשאית להיוועץ עם כל גורם מקצועי שיראה לה רלבנטי ונחוץ בנסיבות העניין לשם אישור ההשקעה החריגה;
- 8.2 תנאי להשתתפות בכיסוי ההוצאה החריגה - מיצוי זכויות מול צדדי ג', ובכלל כך רשויות המדינה וחברות ביטוח;
- 8.3 החבר ובן/ת זוגו (בית אב) חתמו על תצהיר גילוי נאות בדבר כל ההכנסות והנכסים (כהגדרת מושגים אלו בתקנות הערבות ההדדית) ונמצא ע"י הוועדה שאין בכל אלה כדי לכסות את ההשקעה החריגה. יובהר, כי במסגרת בחינה זו תבחן הוועדה גם נכסים שאינם מניבים והיא רשאית לאשר את ההשקעה מצד הקיבוץ כהלוואה שתובטח בשעבוד נכסי המשפחה.
- 8.4 ככל שהוועדה תחליט לאשר את ההשקעה ואין בתקציבה כדי לתת מענה לצורך שהוכר, תפנה הוועדה לקרן לצרכים מיוחדים.
- 8.5 אין באמור, כדי לגרוע מזכות החבר לפנות לקרן לערבות הדדית – ובקשתו תידון על פי אמות המידה של תקנון קרן זו והכללים אשר נהוגים ביחס לכלל החברים.

9. שיוך דירות

- 9.1 למען הסר ספק, לחבר עם צרכים מיוחדים יש זכויות ככל החברים, ולכן לא תיפגע זכותו לשיוך.
- 9.2 כאשר יתבצע בקיבוץ שיוך הדירות לחברים יחולו הוראות אלה:

- א. להסרת כל ספק, יש להדגיש כי לאחר אריכות ימיו של החבר תשמש הדירה לכיסוי החוב, ככל שקיים חוב, בכרטיס החוב שלו מיום אישור הסדר זה והלאה, ורק בכפוף להסדרת החוב, יוסר השעבוד מעל הדירה שתעמוד לרשות יורשיו.
- ב. ביצוע השיוך לחבר יותנה באלו:
- 1) החבר/האפוטרופוס/ב"כ (לפי העניין) קיימו את כל החלטות הסדר זה, לרבות חובת הגלוי הנאות.
- 2) החבר/האפוטרופוס/ב"כ (לפי העניין) יחתמו על המסמכים המשפטיים הנדרשים כגון הסכם מתאם להסכם השיוך ו/ או הערת אזהרה ו/או כל מסמך נדרש אחר לפי העניין, והכל להנחת דעתו של הקיבוץ.

10. בן/ת זוג לחבר עם צרכים מיוחדים

- 10.1 חבר עם צרכים מיוחדים שהקיבוץ משתתף דרך קבע במימון קיומו וצרכיו המיוחדים, ואשר יבקש לצרף למגוריו בקיבוץ בן/ת זוג (שאיננו חבר בעצמו), יהיו מגורי בן הזוג בקיבוץ מותנים בחתימת הסכם בין בן הזוג ובין הקיבוץ, המסדיר את מערכת היחסים עם בן הזוג, כשל תושב ובר רשות בקיבוץ.
- 10.2 הקיבוץ אינו מתחייב לסיפוק צרכי בן הזוג ו/או ילדיו.
- 10.3 הקיבוץ יראה את צרכי ילדי החבר במסגרת כללי "רשת הביטחון" הנהוגים לגבי ילדים (במקרה ובן הזוג אינו חבר, ההתחשבות הינה במחצית מתוספת ילד).
- 10.4 במקרה שלמרות האמור בסעיף זה יחולו על הקיבוץ הוצאות ישירות או עקיפות בשל בן זוג או ילדיו של בן זוג או חלקו של בן זוג בהחזקת ילדי הזוג כאמור, הרי שהקיבוץ יהיה רשאי לקזז הוצאות אלו מכל סכום לו זכאי החבר מן הקיבוץ ו/או לרשום את ההוצאות הללו כחוב בכרטיסת החוב, על כל המשתמע מכך.

11. אפוטרופוס

במקרה שחבר עם צרכים מיוחדים זקוק לאפוטרופוס או "תומך החלטות", ובהיעדר קרוב משפחה, ימליץ הקיבוץ על אדם מטעמו המתאים לתפקיד, והכל בכפוף לאישור ביהמ"ש.

12. מקורות השתתפות הקיבוץ במימון צרכים מיוחדים

- 12.1 השתתפות הקיבוץ במימון הצרכים המיוחדים תבוצע בראש ובראשונה מתקציב השנתי של הוועדה, במסגרת מקורות הקהילה.
- יצוין, כי באחריות הוועדה להתכנס בהתאם לצורך ולפחות פעם בשנה, לקראת הדיון בתקציב הקיבוץ, על מנת לבחון האם קיים צורך בעדכון הצרכים הספציפיים של החברים ולשם בחינת המקורות הכספיים העומדים לטובתם.
- 12.2 במקרה בו נדרש הקיבוץ למימון השקעות חריגות בגוף ו/או ברכוש, כאמור בסעיף **שגיאה! מקור ההפניה לא נמצא.** לעיל, ואין די בתקציב השוטף של הוועדה, תשמש הקרן לצרכים מיוחדים כמקור הכספי להשתתפות הקיבוץ והוועדה תפנה להנהלת קרן זו, בהתאם לנהלי הקרן.

13. פתרון חילוקי דעות

במקרה שיתגלעו חילוקי דעות בעניין אישי הנובעים מיישום הסדר זה והצדדים לא הצליחו ליישבם בכוחות עצמם, הנושא יועבר להכרעת בורר מוסכם ובהעדר הסכמה באשר לזהות הבורר תועבר המחלוקת למוסד לבוררות וגישור של התנועה הקיבוצית, אשר ימנה בורר מטעמו.

14. שינוי או תיקון ההסדר

שינוי ו/או תיקון להסדר זה יכול להתבצע בכל אחד מהמסלולים המקובלים בקיבוץ (כקבוע בנוהל אישור תקנונים או כל נוהל אחר שיבוא במקומו).

נספח א' להסדר בנים נסמכים וחברים עם צרכים מיוחדים

נוהל ועדת צרכים מיוחדים-קיבוץ נען

אושר באסיפה הכללית מיום 10.8.2021

הוועדה היא הגוף המוסמך בקיבוץ להכרה ולליווי של חברים עם צרכים מיוחדים או בנים עם צרכים מיוחדים (בנים נסמכים) ומשפחותיהם.

הוועדה תדון בכל המקרים של חברים עם צרכים מיוחדים ו/או בנים נסמכים הנזקקים לתמיכה, ותפעל לסיוע בפתרון בעיותיהם הייחודיות, אשר נובעות ממצבם כאנשים עם צרכים מיוחדים.

הוועדה תפעל בהתאם לתקנות הערבות ההדדית, הסדרי הצרכים המיוחדים שהתקבלו בקיבוץ (לחברים ולבנים נסמכים), והרכבה וסמכויותיה יהיו בהתאם לגילוי דעת של רשם האגודות מיום 12.1.2017 וכן בהתאם לנוהל עבודת ועדת צרכים מיוחדים שלהלן.

1. הרכב הוועדה ואופן פעולתה

1.1. הוועדה תורכב מ-5 חברים, אשר ימונו בהתאם למפורט להלן:

1.1.1. רכז/ת רווחה וצרכים מיוחדים או בעל תפקיד דומה, אשר ישמש כיו"ר הוועדה;

1.1.2. מנהל/ת אשכול בריאות, סיעוד ורווחה או בעל תפקיד דומה (ובהעדרו- מנהל/ת קהילה);

1.1.3. שלושה נבחרים ציבור, שיבחרו ע"י אסיפת הקיבוץ מבין חברי הקיבוץ (להלן: "נבחרים

הציבוריים"). הקיבוץ ישאף לכך שנבחרים הציבור יהיו בעלי היכרות מקצועית עם נושא הצרכים המיוחדים.

1.2. הוועדה רשאית לצרף לשורותיה כמשקיפים אנשי מקצוע שידרשו, אם לצורך סיוע לאדם ספציפי ואם באופן כללי.

1.3. היה ומי מבעלי התפקידים המוזכרים בסעיפים 1.1.1 או 1.1.2 אינו/ה חבר/ת קיבוץ יבחרו במקומו/ה נבחר ציבור, ובעל התפקיד ישמש כמשקיף קבוע בוועדה.

1.4. בדיונים בעלי תוכן כלכלי, הוועדה תהא רשאית להזמין לדיון את מנהל הכספים או בעל תפקיד דומה בקיבוץ.

1.5. נבחרים הציבור ימונו לתקופה של 4 שנים, והם יוכלו לחזור ולהיבחר בהתאם לכללים הקבועים בהחלטה בדבר "נוהל מבנה ארגוני ותהליכי קבלת החלטות בנען". נבחרים הציבור יכהנו בתפקידם ללא שכר, אלא אם ייקבע מפורשות אחרת על ידי אסיפת הקיבוץ.

1.6. חברי הוועדה יחתמו על התחייבות לשמירת סודיות בזמן מילוי תפקידם ולאחר סיומו.

1.7. חברי הוועדה יחויבו לנהוג ביושר, ללא משוא פנים וללא אפליה מכל סוג שהוא, תוך בחינת כל מקרה לגופו, לרבות הצרכים והמקורות האישיים. הוועדה תדון בכל פנייה כפנייה ייחודית וכל החלטה תהיה החלטה לגופו של עניין ולא תהווה תקדים עבור בקשות אחרות.

1.8. למניעת ניגוד עניינים יובהר, כי חבר ועדה לא ישתתף בדיון ובהחלטה לגבי פנייה לוועדה של קרוב משפחה או במקרה שיש לו מעורבות אישית העלולה להשפיע על ההחלטה.

2. תפקידיה וסמכויותיה של הוועדה לצרכים מיוחדים

2.1. הוועדה היא הגוף המוסמך בקיבוץ לאשר הגדרת מעמד של "חבר עם צרכים מיוחדים" או "בן נסמך", בהתאם להסדר הרלבנטי.

- 2.2. הוועדה מוסמכת לקבוע את גובה התמיכה בחברים או בנים עם צרכים מיוחדים, אם תמצא שמי מהם נזקק לעזרת הקיבוץ לצורך קיומו ו/או מילוי צרכיו המיוחדים, בהתחשב בהכנסות ובנכסים העומדים לרשותם, וביכולתו הכלכלית של הקיבוץ, כפי שתהיה מעת לעת.
- 2.3. לוועדה מוקנה שיקול דעת עצמאי. החלטות הוועדה אינן תלויות ברשויות אחרות בקיבוץ, אולם כפופות לדין, לתקנון הקיבוץ, להחלטות הקיבוץ ולהוראות נוהל זה. כמו כן, כפופה הוועדה לתקציב השנתי של הוועדה, שנקבע על ידי האסיפה הכללית ולתנאי הקרן לצרכים מיוחדים. לפיכך, ככל שסברה הוועדה, כי נדרש שינוי במדיניות או הגדלה של התקציב שהוקצב לה, עליה לפנות לוועד ההנהלה על מנת שידון בעניין ולקבל את אישור האסיפה.
- 2.4. הוועדה תפעל לגיבוש נהלי עבודה פנימיים ואמות מידה לטיפול בפניות חברים ו/או בנים נסמכים, וכן תפעל לגיבושם של הסכמים פרטניים, אשר יסדירו את התמיכה בבנים נסמכים בהתאם להסדר תמיכה בבנים נסמכים.
- 2.4.1. הסכמים פרטניים (עם הורי הבנים הנסמכים ועם הבנים) ייחתמו ככל האפשר על ידי מורשי חתימה ייעודיים לענין זה (מנהל קהילה ויו"ר הוועדה יחדיו), כפי שאלו יוסמכו ע"י ועד ההנהלה של הקיבוץ, ובהעדר הסמכה ייחודית כאמור, ייחתמו ההסכמים ע"י מורשי החתימה של הקיבוץ כפי שיהיו מעת לעת.
- 2.5. הוועדה תבחן את פניות החברים או הבנים הנסמכים והוריהם לקבלת סיוע בהתאם להוראות ההסדר הרלבנטי. הוועדה תעדכן מפעם לפעם ובהתאם לצורך את היקף הסיוע הנדרש, בהתאם לשינויים בנסיבות, לרבות שינויים בצרכי החבר או הבן ושינויים במקורות הכספיים והנכסים העומדים לרשותם. למען הסר כל ספק, במקרה של בן נסמך- תנאי מקדים לתמיכה הכספית הינו קיומו של הסכם פרטני בתוקף.
- 2.6. לשם הגדרת הצרכים המיוחדים, מוסמכת הוועדה למנות, בהתאם לשיקול דעתה, "צוות ממליץ" לחבר עם צרכים מיוחדים או לבן נסמך.
- 2.6.1. הצוות ימנה 3 אנשים לפחות: יו"ר הוועדה או נציג ועדה אחר אשר ישמש כמרכז הצוות, נציג המשפחה, ואדם נוסף המוסכם על הצדדים, אשר אף יכול שיהיה איש מקצוע רלוונטי לתחום הצרכים המיוחדים.
- 2.6.2. תפקיד הצוות הממליץ הוא ללמוד את קשייו של החבר או הבן הנסמך, להגדיר מהם צרכי הבריאות והשיקום המיוחדים לו. עוד יבחן הצוות את סך המקורות העומדים לרשות החבר/הבן והוריו. הצוות הממליץ יציג את הערכת הצרכים שנעשתה וימליץ על היקף סיפוקם לפני הוועדה.
- 2.7. הוועדה היא הגוף הבלעדי אשר מוסמך לאשר את המלצות הצוותים הממליצים, תוך התחשבות והתייחסות לתמונת התקציב הכוללת בתחומי הצרכים המיוחדים, ובכפוף לתקנות הערבות ההדדית, לתקנון ולהסדרי הצרכים המיוחדים שאושרו בקיבוץ.
- 2.8. כמו כן, הוועדה היא הגוף המוסמך לפנות לקרן לצרכים מיוחדים לשם מימון צורך מיוחד חריג של חבר או בן נסמך.
- 2.9. במקרה שיתגלה, כי מסמכים ו/או פרטים ו/או מידע, שנמסרו על ידי בית האב של החבר ו/או ע"י הבן הנסמך והוריו ו/או מי מטעמם, אינם נכונים ו/או אינם מדויקים ו/או אינם מלאים, רשאית הוועדה להפסיק לאלתר את השתתפות הקיבוץ במימון צרכיהם של החבר/הבן הנסמך, ואף לחייב את החבר ו/או הבן הנסמך בהשבה מיידית של הסכומים ששולמו על פי החלטת הוועדה, כולם או חלקם בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן וריבית בשיעור שיקבע על ידי ועד ההנהלה של הקיבוץ. הקיבוץ יהא מוסמך אף להטיל במקרה כזה קנס בהתאם להחלטות הקיבוץ.

3. אופן פנייה לוועדה וסדרי עבודתה

- 3.1. פניה להכרה בחבר כחבר עם צרכים מיוחדים או לצורך הכרה בבן נסמך תיעשה בכתב ותוגש ליו"ר הוועדה לצרכים מיוחדים. במידת הצורך, יסייע נציג מטעם הוועדה בהגשת הבקשה.
- 3.2. לבקשה יצורפו מסמכים המעידים על הכרה בחבר/בן כאדם עם צרכים מיוחדים ע"י מוסדות המדינה - מסמך המעיד על דרגת אי כושר המזכה בקצבת נכות או מסמך מקביל לכך בנוגע לבן קטין. כמו כן, על המבקש לצרף מסמך גילוי נאות, כתב ויתור על סודיות רפואית ו/או כל מסמך נוסף אחר שיידרש על ידי הוועדה. כל המסמכים יהיו ערוכים בנוסחים (טפסים) שיאושרו מראש על ידי הוועדה.
- 3.3. במקרים מיוחדים, ובהעדר הכרה בצרכים המיוחדים ע"י מוסדות המדינה, הוועדה תהא מוסמכת להכיר באופן זמני, בחבר ו/או בבן כאדם עם צרכים מיוחדים, בכפוף לתנאים הבאים:
 - 3.3.1. התקבלה חו"ד של מומחה בתחום הרלבנטי, אשר זהותו תאושר מראש ע"י הוועדה, המעידה על צרכים מיוחדים, בהיקף אשר על פי מוסדות המדינה מזכה בקצבת נכות.
 - 3.3.2. בסמכות הוועדה לדרוש, מעת לעת, קבלת חו"ד עדכנית, לשם אישור המשך התמיכה על פי ההסדר הרלבנטי.
 - 3.3.3. החבר/משפחת הבן פועלים לשם קבלת ההכרה ממוסדות המדינה ולמיצוי זכויות.
- 3.4. הדיון בבקשה להכרה בחבר/בן עם צרכים מיוחדים יתקיים בוועדה בתוך 30 יום (לכל המאוחר) ממועד העברת כל המידע שהתבקש ע"י יו"ר הוועדה.
- 3.5. תהליך הגדרת הצרכים המיוחדים הקבועים ייעשה ע"י הצוות הממליץ, אשר ייפגש עם החבר/הבן הנסמך ו/או מי מטעמו. הצוות יהיה רשאי להסתייע ולהתייעץ, במידת הצורך, עם גורמים מקצועיים, כגון עו"ס, רופא וכיו"ב. הוועדה ו/או הצוות הממליץ, רשאים לדרוש שהמבקש יתמוך את בקשתו במסמכים רפואיים ו/או אחרים ו/או בחוות דעת מומחה מטעמו (איש מקצוע חיצוני, בתחום הרלבנטי). כמו כן, לצוות הממליץ יש סמכות לפנות למומחה מטעמו, שימונה על ידו ועל חשבון הקיבוץ, לצורך קבלת חוות דעת נוספת בנושא, ככל שימצא לנכון לעשות כן, ובלבד שעלויות ההתייעצות יאושרו מראש על ידי הוועדה.
- 3.6. במקרה של בקשה להגדרת צרכים מיוחדים - הוועדה תקיים דיון ראשוני בבקשה בהשתתפות יוזם הפנייה או נציג מטעמו לא יאוחר מ- 30 (שלושים) יום מהגשת הבקשה, אלא אם לדעתה הנסיבות מצדיקות אחרת (למשל במקרה ולא נמסר כל המידע או המסמכים שהתבקשו ו/או לא הושלם ההליך מול הצוות הממליץ). במעמד זה, הצוות הממליץ יביא את המלצתו בדבר היקף הצרכים המיוחדים לאישור הוועדה. במידת הצורך, תחליט הוועדה על המשך לדיון נוסף 30 יום מהדיון הראשוני.
- 3.7. הוועדה תגיש את החלטתה לא יאוחר משבועיים לאחר הדיון המסכם, ובלבד שהוגשו לה כל האישורים והמסמכים, לפי דרישתה.
- 3.8. הוועדה תדון בצרכים המיוחדים של החבר/הבן הנסמך אחת לשנה. לפיכך, על המלצות הצוות הממליץ להיות מקיפות ככל הניתן. במידה ויעלה צורך מיוחד בלתי צפוי, הצוות הממליץ יביא את המלצתו לדיון בוועדה באופן חריג.
- 3.9. בהחלטותיה תתייחס הוועדה, בין היתר, לנושאים כדלקמן:
 - 3.9.1. הוועדה תבחן את הנכסים והמקורות הכספיים שיש לבית האב של החבר עם הצרכים המיוחדים או של הבן הנסמך והוריו, למימון הצרכים המיוחדים בהתאם לכללים המפורטים בהסדר הרלבנטי.
 - 3.9.2. ככל שהוחלט להשתתף במימון צרכים מיוחדים יפורטו התנאים לכך.

- הוועדה רשאית להתנות את ההשתתפות בתנאים שונים, כגון הסדרת חובות, חתימה על "הסכם מתאם לשיוך", הקמת קרן קצבתית או אחרת לטובת בעל הצרכים המיוחדים ועוד ;
- 3.10. החלטות הוועדה אינן מהוות "הבטחה שלטונית" ועמידת הוועדה והקיבוץ בהחלטות מותנית בראש ובראשונה ביכולת הכספית של הקיבוץ.
- 3.11. במקרה שהבקשה/ההמלצה נדחתה ע"י הוועדה, ניתן לפנות בשנית לוועדה רק אם חל שינוי מהותי בנסיבות ו/או בנתונים, אשר הוצגו לוועדה במסגרת הבקשה שנדחתה.
- 3.12. כל הוראה בכתב לזיכוי או חיוב כספי שוטף, אשר תמסר להנהלת החשבונות בקיבוץ תהא חתומה לפחות על ידי יו"ר הוועדה וחבר ועדה נוסף.

4. סדרי ניהול הוועדה

- 4.1. הוועדה תתכנס בהתאם לצורך, והיא תדון בעניינם של כל החברים והבנים המוכרים ע"י הוועדה לפחות אחת לשנה.
- 4.2. הוועדה תוכל להתחיל בדיוניה ולקבל החלטות, אם נכחו לפחות מרבית מחבריה. לא יתקיים מניין חוקי כאמור תדחה הישיבה למועד אחר שיתואם.
- 4.3. החלטות הוועדה תתקבלנה ברוב קולות.
- 4.4. בהצבעה בישיבות הוועדה יהיה לכל חבר קול אחד, וקול אחד בלבד, וליו"ר הוועדה לא יהיה קול מכריע.
- 4.5. החלטות הוועדה יירשמו בפרוטוקול, ייחתמו על ידי יו"ר הוועדה ויצורפו לספר הפרוטוקולים של הוועדה. דיוני הוועדה, החלטותיה וספר הפרוטוקולים יהיו חסויים, אלא אם נתן החבר עם הצרכים המיוחדים או הבן הנסמך או מי מטעמו אישור מראש ובכתב לחשוף את הפרוטוקולים בעניינו. בנוסף, יו"ר הוועדה רשאי לאשר, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לבעלי תפקיד בקיבוץ שהפרוטוקולים חיוניים לצורך עבודתם, לעיין בחלקים רלוונטיים מתוך הפרוטוקולים, וזאת מבלי לגרוע מחובת בעל התפקיד לשמור סודיות כמפורט לעיל.